

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Jiřího Gottwalda a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci žalobce **GASLINES, s.r.o.**, se sídlem Žďár nad Sázavou, Horní 1679, v řízení zastoupeného Mgr. et Bc. Lubošem Klimentem, advokátem se sídlem Žďár nad Sázavou, Nádražní 21, proti žalovanému **Státnímu úřadu inspekce práce** se sídlem Opava, Horní náměstí 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5.6.2009 č.j. 910/1.30/09/14.3, ve věci správního deliktu na úseku odměňování zaměstnanců,

t a k t o :

I. Žaloba se **z a m í t á .**

II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou k soudu v zákonné lhůtě domáhá přezkoumání shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu pro Jihočeský kraj a Vysočinu ze dne 22.10.2008 č.j. 6337/5.40/08/14.3 (dále jen „oblastní inspektorát“), kterým oblastní inspektorát uložil žalobci pokutu 40.000,- Kč a povinnost zaplatit náklady řízení ve výši 1.000,- Kč.

Namítá, že:

- 1) oblastní inspektorát i žalovaný zkoumali porušení zákona toliko po formální stránce, když pominuli účel zákona, historii jeho vzniku, systematickou souvislost nebo některý z ústavních principů (odkazuje v tomto směru na Nález Ústavního soudu ČR sp. zn. I. ÚS 50/03),
- 2) má za to, že z jeho strany nedošlo k úmyslnému krácení mzdových nároků žalobcových zaměstnanců, které by v důsledku vedlo k jejich hmotné nouzi.

Účelem právní úpravy kontroly odměňování zaměstnanců je jejich ochrana před svévolným a liknavým jednáním zaměstnavatelů. Dotčení zaměstnanci nevyužili žádného z institutů k ochraně svých práv (okamžité zrušení pracovního poměru, civilní žaloba o zaplacení mzdy), mzda jim byla doplacena, k zásahu do jejich práv a oprávněných zájmů či ohrožení jejich práv nedošlo. Veškeré mzdové nároky byly v mezidobí plně vypořádány. Žalobce tak uzavírá, že podle jeho názoru jeho jednání nenaplnilo potřebný stupeň společenské škodlivosti jako základní předpoklad odpovědnosti za správní delikt.

Žalovaný navrhuje zamítnutí žaloby. Má za to, že oblastní inspektorát ani žalovaný se nedopustili zjevné nespravedlnosti tím, že by právní předpisy aplikovali za použití jen sofistikovaného odůvodnění. Zjištěné nedostatky jsou podle žalovaného porušením konkrétních jednoznačně formulovaných právních norem a ustanovení o sankcích. V čem spatřuje žalovaný společenskou nebezpečnost vytýkaných správních deliktů, je rozebráno v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 4. Závažnost m.j. spatřuje v tom, že se jedná o porušení základního práva zaměstnance na spravedlivou odměnu za práci (čl. 28 Listiny základních práv a svobod). Má za to, že je nerozhodné, že zaměstnanci nevyužili žádného institutu k ochraně svých práv civilními žalobami, mzda jim byla doplacena, jejich nároky v mezidobí vypořádány. Odpovědnost žalobce je v tomto případě objektivní, bez ohledu na zavinění. Samotná následná náprava zjištěných nedostatků nemůže mít za následek, že by na daný případ bylo možno nahlížet, jako by ke spáchání správních deliktů nedošlo. Nesouhlasí proto s tím, že žalobcovo jednání nenaplněovalo potřebný stupeň společenské škodlivosti jako základní předpoklad odpovědnosti za správní delikt, k čemuž opět odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí, str. 4.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“)] a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

Z obsahu správních spisů soud zjistil, že po provedené kontrole oblastní inspektorát rozhodnutím ze dne 22.10.2008 č.j. 6337/5.40/08/14.3 rozhodl, že žalobce:

- I. se dopustil správního deliktu na úseku odměňování zaměstnanců podle § 26 odst. 1 písm. b) zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZIP“) tím, že neposkytl zaměstnanci mzdu alespoň v nejnižší úrovni zaručené mzdy, neboť kontrolou provedenou ve dnech 27.5., 30.5. a 10.6.2008 bylo zjištěno, že zaměstnanci J.H., druh vykonávané práce řidič, strojník a montér, zúčtoval za únor 2008 mzdu ve výši 56,- Kč/hod., přičemž k této mzdě

neposkytoval takový doplatek, aby součet dosažené mzdy a doplatku byl alespoň ve výši nejnižší zaručené mzdy (58,60 Kč/hod.), čímž porušil § 112 odst. 3 písm. a) zák. č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce);

II. se dopustil správního deliktu na úseku odměňování zaměstnanců podle § 26 odst. 1 písm. c) ZIP tím, že neposkytl ve stanoveném termínu mzdu, když

- zaměstnanci M.P. byla část mzdy za leden 2008 ve výši 716,- Kč vyplacena až 28.3.2008, mzda za březen 2008 ve výši 14.726,- Kč (čistého) nebyla do posledního dne kontroly (10.6.2008) vyplacena,

- zaměstnanci J.H. mzda za březen 2008 ve výši 9.432,- Kč (čistého) nebyla do posledního dne kontroly (10.6.2008) vyplacena,

čímž porušil § 141 odst. 1, 3 zákoníku práce,

za což uložil žalobci pokutu ve výši 40.000,- Kč a současně žalobci uložil uhradit paušální částku nákladů správního řízení ve výši 1.000,- Kč. Ke společenské škodlivosti se oblastní inspektorát v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyjadřuje jen v rámci úvahy o výši udělené pokuty na str. 4 v posledním odstavci svého odůvodnění slovy: *„Při určení výše pokuty se přihlédlo nejen k počtu zaměstnanců (v době provádění kontroly zaměstnáno 14 zaměstnanců), ale i tomu, že se jednalo o nedostatky v oblasti odměňování – zaměstnanci byli kráceni na svých mzdových nárocích tím, že jim mzda nebyla poskytnuta alespoň v nejnižší zákonné výši a nedostali ji včas. Ve věci nevyplacení mzdy kontrolovaná osoba nepředložila žádný relevantní doklad či důkaz, proč mzdu nemusela v termínu vyplatit. Správní orgán proto dospěl k přesvědčení, že je namístě správní delikty postihnout uložením pokuty, a to ve výši při spodní hranici rozpětí, v němž lze pokutu uložit.“*

Proti rozhodnutí oblastního inspektorátu podal žalobce odvolání, kde žalobce namítá totéž, co v žalobě. Toto jeho odvolání bylo zamítnuto a rozhodnutí oblastního inspektorátu potvrzeno napadeným rozhodnutím žalovaného, který se k namítaným otázkám vyjadřuje na str. 3, kdy má za to, že žalovaný není obecným soudem a není oprávněn provádět právní výklad norem hmotného práva. Inspekce práce je ze zákona obecně veřejným zájmem a veřejnou službou, jejímž cílem je ochrana pracovních vztahů a pracovních podmínek systémem veřejnoprávní kontroly a následným ukládáním sankcí za porušení stanovených povinností. Podle čl. 2 Úmluvy MOP č. 81 je pro inspekci práce zakotvena povinnost prosazovat a vynucovat právní předpisy v dané oblasti. V posuzovaném případě bylo zjištěno a prokázáno porušení hmotněprávní normy, jejíž porušení v dané věci naplňuje skutkovou podstatu vytýkaných správních deliktů. Zavinění žalobce je zde nerozhodné, když jeho odpovědnost za správní delikt je objektivní. Zdůrazňuje, že oba dotčení zaměstnanci zrušili s žalobcem okamžitě pracovní poměr pro prodlení se zaplacením mzdy dne 17.4.2008, jak bylo zjištěno již při kontrole v květnu a červnu 2008. K otázce společenské škodlivosti se vyjadřuje též jen v úvaze o výši pokuty na str. 4 a 5 napadeného rozhodnutí, kdy se ztotožňuje se závěry oblastního inspektorátu, který přihlédl správně ke kritériím vyjmenovaným v § 36 ZIP. Žalovaný vzal v úvahu, že za uvedené jednání lze uložit pokutu až do 2.000.000,- Kč. Zdůrazňuje, že v případě objektivní odpovědnosti žalobce za předmětné správní delikty, je zavinění žalobce nerozhodné, rozhodná je intenzita porušení právních předpisů.

Krajský soud na tomto místě zdůrazňuje, že se neztotožňuje s nejednou úvahou žalovaného, jehož dílčí závěry pokládá za neudržitelné.

Předně soud rozhodně nemůže přisvědčit úvaze o tom, že žalovanému nepřísluší vykládat normy hmotného práva. Je to totiž právě žalovaný, komu zákon svěřil pravomoc rozhodovat o otázce, zda konkrétní jednání konkrétního subjektu naplňuje znaky správního deliktu na úseku státní správy, jehož výkon byl žalovanému svěřen. K takovému rozhodnutí nelze dospět jinak než posouzením otázky, zda konkrétní jednání naplňuje veškeré znaky správního deliktu. Takové posouzení není pak ničím jiným než výkladem právních předpisů (v posuzovaném případě zákoníku práce a ZIP). Nic jiného také žalovaný neučinil, než že po výkladu právního předpisu tento aplikoval na skutkovou situaci, pokud vytýkané jednání posoudil jako správní delikt. Uvedený omyl žalovaného o obsahu pojmu „výklad právních předpisů“ ovšem ničeho nemění na tom, že žalovaný (stejně jako oblastní inspektorát) aplikované právní předpisy vyložil a po jejich aplikaci zjištěné jednání posoudil jako správní delikt. Jedná se tak toliko o argumentační omyl žalobce, který nemohl mít za následek nezákonnost rozhodnutí o věci samé, a proto nevedl soud ke zrušení napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.].

Stejně tak nelze oblastními inspektorátu ani žalovanému přisvědčit v úvaze, že pro posouzení otázky, zda byl spáchán správní delikt, je rozhodné jen naplnění znaků skutkové podstaty správního deliktu. I správní delikty jsou kategorií trestání, proto se i pro správní delikty uplatní povinnost zkoumat nejen naplnění znaků skutkové podstaty, ale také, zda jednání vykazuje daný stupeň společenské škodlivosti, tedy materiální stránku správního deliktu (podrobný rozbor k této otázce podal např. Nejvyšší správní soud ČR v rozsudku ze dne 31.10.2008 č.j. 7 Afs 27/2008-46, dostupné na www.nssoud.cz).

Při přezkoumání napadeného rozhodnutí a rozhodnutí oblastního inspektorátu by se tak zdánlivě mohlo podávat (při vydělení části, v níž se správní orgány vyjadřují výslovně k naplnění znaků správního deliktu), že se správní orgány zabývaly jen naplněním znaků skutkové podstaty správního deliktu (= formálními znaky), a nikoli tím, zda vytýkané jednání vykazuje daný stupeň společenské škodlivosti (= materiální znak), jak se též snaží rozhodnutí správních orgánů vyložit žalobce.

Každé správní rozhodnutí však představuje ve svém celém obsahu nedílný celek a oblastnímu inspektorátu ani žalovanému nelze vytknout, že by se společenskou škodlivostí vytýkaného jednání nezabývaly vůbec. Není sice precizní, vtělili-li svou úvahu o společenské škodlivosti jen do úvahy o výši pokuty, nicméně ani toto pochybení soud neshledává za způsobilé přivodit nezákonné rozhodnutí o věci samé, proto ani toto pochybení nevede soud ke zrušení napadeného rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.]. Z těchto úvah správních orgánů je totiž zřejmé, že shledaly takovou intenzitu společenské škodlivosti vytýkaného jednání, která odůvodňuje uložení pokuty (vůbec), a to v konkrétní výši spodních 2% zákonem stanoveného rozmezí pro výši sankce.

Co do samotné otázky, zda vytýkané jednání vykazuje dostatečný stupeň společenské škodlivosti, se pak krajský soud ztotožňuje se závěry správních orgánů, že i tento materiální znak správního deliktu naplněn byl. V posuzované věci nelze akcentovat jen nízký nedoplatek mzdy J.H. za únor 2008 ve výši 2,60 Kč/hod.,

tj. 563,- Kč, příp. zaměstnanci M.P. za leden 2008 ve výši 716,- Kč, ale nelze odhlédnout od skutečnosti, že ani tato zdánlivě nízká výše nedoplatků nepředstavuje pro postižené zaměstnance zanedbatelnou část jejich mzdy, jsou-li odměňováni na hranici minimálních mzdových tarifů. U zaměstnance J.H. se tak v únoru 2008 jedná o 4,4% mzdy, což při počtu odpracovaných hodin představuje mzdu za více než jeden celý den práce (konkrétně 1,2 dne). Za bagatelní pak už vůbec nelze považovat nevyplacení mzdy oběma postiženým zaměstnancům za březen 2008 se zpožděním přesahujícím 1,5 měsíce. Soud na tomto místě zdůrazňuje alimentární povahu mzdy, tzn. skutečnost, že mzda představuje zdroj výživy zaměstnance, příp. i jeho rodiny. Prodlení s výplatou celé mzdy za kalendářní měsíc v délce přesahující 1,5 měsíce pak rozhodně nemůže být vykládáno (jak se snaží podsunout žalobce) jako nezpůsobilé přivodit hmotnou nouzi zaměstnance.

Krajský soud pak, shodně se správními orgány, pokládá pro posouzení, zda došlo ke spáchání správního deliktu, za nerozhodné chování delikventa následující po zjištění deliktu kontrolními orgány. Zdůrazňuje, že náprava zjištěných nedostatků není dobrodiním delikventa, ale jeho povinností vyplývající v posuzovaném případě z konkrétních ustanovení zákoníku práce, za jejichž porušení byl posuzovanými rozhodnutími oblastního inspektorátu a žalovaného sankcionován.

Otázkou případného snížení uložené pokuty či upuštění od ní se krajský soud nemohl zabývat s ohledem na to, že snížení pokuty či upuštění o ní nebylo v žalobě žalobcem navrhováno (§ 65 odst. 3 s.ř.s.). Pouze na okraj tak krajský soud konstatuje, že závěr vyhodnocení kritérií rozhodných pro stanovení výše pokuty, tzn. závěr o uložení pokuty na úrovni spodních 2% zákonného rozpětí, považuje za velmi mírný a shovívavý, a to zejména s ohledem na skutečnosti uvedené v předchozích dvou odstavcích tohoto odůvodnění.

Z uvedených důvodů krajský soud žalobu jako zcela bezdůvodnou podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 s.ř.s., když procesně úspěšnému žalovanému podle obsahu spisu nevznikly žádné náklady přesahující jeho obvyklou úřední činnost.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku je **m o ž n o** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím Krajského soudu v Ostravě k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

V Ostravě dne 15. července 2010

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu